Kulturrådet

Utvalgsmedlemmer kan bli nektet tilskudd

En ekstern gruppe skal vurdere om utvalgsmedlemmer bør få søke støtte fra Kulturrådet. Unødvendig ressursbruk, mener foreningsleder.

Mylena Kifle, Endre Ugelstad Aas (tekst) og Rikke Løe Hovdal (foto)

Skeptisk: Geir Egil Bergjord, styreleder i Norske Billedkunstere, synes Kulturrådet må få strengere habilitetsregler, men han synes en ekstern gransking er unødvendig.

Skal kunstnere kunne få millionbeløp fra fagutvalg de selv sitter i?

Habilitet i Kulturrådet

Dagens regler tillater det i Kulturrådet, men snart kan det bli slutt på denne praksisen.

Det skjer etter en rekke saker i Nettavisen og Subjekt om utvalgsmedlemmer som selv har fått støtte. I går kunne Klassekampen avsløre at Kulturrådets forskningsutvalg ga 5,7 millioner kroner til et prosjekt som utvalgslederen selv er tilknyttet.

Flere i kulturfeltet reagerer på eksemplene og mener det er behov for å stramme opp habilitetsreglene.

Kulturrådet har lyttet til kritikken og har nå bestilt en ekstern gjennomgang. Der skal det vurderes om råds- og utvalgsmedlemmer skal ha mulighet til selv å søke tilskudd.

– Ser ikke behovet

Det er unødvendig, mener Geir Egil Bergjord, styreleder i Norske Billedkunstnere.

Annonse

– Ettersom Kulturrådet selv har erkjent problemet og er i gang med å se på utforming av regelverket, ser jeg egentlig ikke behovet

for å bruke ressurser på en ekstern gjennomgang. Feltet er jo allerede underfinansiert, sier han.

Bergjord er blant dem som mener høstens habilitetssaker har avslørt behovet for strengere regler.

– Jeg har tillit til Kulturrådet, men disse sakene ser dårlig ut sett utenfra. Jeg synes ikke man bør kunne søke om tilskudd når man selv sitter i utvalget. Det holder ikke bare å gå ut av rommet når din søknad vurderes, sier Bergjord.

Trakk tilbake støtte

Saken som har fått mest oppmerksomhet, handler om dansekompaniet Impure Company, som i perioden 2021–2025 har mottatt 17 millioner kroner fra Kulturrådet. Det skjedde mens styreleder i Impure Hooman Sharifi ledet det faglige utvalget for dans og var medlem av selve Kulturrådet.

Onsdag kveld vedtok Kulturrådet å trekke tilbake den siste tildelingen av kunsterskapsstøtte til Impure Company – ikke som følge av habilitetsproblematikk, men på bakgrunn av «feilaktig og mangelfull informasjon fra søker».

Den andre saken handler om at Emnet Kebreab, styreleder i Black Box Teater, ledet faglig utvalg for tverrgående ordninger mens teateret mottok 3 millioner fra Kulturrådet.

I begge sakene ble dagens habilitetsregler fulgt.

Innfører strakstiltak

Hvis utvalgsmedlemmer ikke får lov til å søke om støtte, kan det

ha betydning for «utvalgenes sammensetning og kompetanse», erkjenner Kulturrådet. Derfor skal utredningen også se på konsekvensene av et slikt tiltak.

– Kan en slik begrensning gjøre det mindre attraktivt å sitte i et utvalg, Bergjord?

– Det gir en nyttig innsikt i eget fagfelt, og dessuten blir man honorert for arbeidet i utvalgene. Jeg tenker at hvis man ikke ser de fordelene, så er man kanskje ikke riktig person til å sitte i utvalget, sier han.

«Det holder ikke å bare gå ut av rommet når din søknad vurderes.»

— Geir Egil Bergjord, styreleder i Norske Billedkunstnere

I påvente av den eksterne granskingen vedtar Kulturrådet strakstiltak: Utvalgsmedlemmer som selv søker eget utvalg om tilskudd, må fra og med 1. januar 2026 fratre fra saksbehandlingen for alle søknader i behandlingsrunden hvor søknaden behandles.

Annonse

Avhengig av tillit

Ragnhild Aamås, styreleder i Unge Kunstneres Samfund (UKS), mener at det kan være gunstig med en ekstern gransking – hvis Kulturrådet selv mener det er behov for det.

– Hvis vi har god transparens og tillit, tror jeg folk flest bedre kan leve med kompleksiteten som en skjønnsvurdering er avhengig av, sier hun.

– Kan det bli færre som vil sitte i utvalg dersom medlemmene fratas muligheten til å søke om støtte?

– I UKS har vi et sterkt ønske om at aktive kunstnere, og ikke minst de yngre, får mulighet til å sitte i Kulturrådets utvalg for å bidra med sin kunnskap og forstå hvordan systemene og feltet fungerer, sier Aamås.

Men å sitte i utvalg er utfordrende, påpeker UKS-styrelederen, både på grunn av oppdragets varighet og de ekstra strenge habilitetsreglene i bildekunstfeltet – der søknadene ofte er personlige.

Aamås viser til jussprofessor Hans Fredrik Marthinussens uttalelse i gårsdagens Klassekampen, der han påpekte at norsk forvaltning er preget av små forhold, og at dette også er en kjent utfordring innen kulturfeltet.

– Måten vi har løst dette på innen bildekunstfeltet, er å dele ut flerårige stipender. Da har de som sitter i slike utvalg, lite behov for å søke selv, og de kan selv stille uten å havne i habilitetsdilemmaer.

Endringslogg: I en tidligere versjon av artikkelen sto det at «lederen av Kulturrådets forskningsutvalg ga 5,7 millioner kroner til et prosjekt som utvalgslederen selv er tilknyttet». Dette stemmer ikke. Lederen var meldt inhabil og deltok ikke i behandlingen av saken. Det riktige er at «Kulturrådets forskningsutvalg ga 5,7 millioner kroner til et prosjekt utvalgslederen selv er tilknyttet». Saken ble rettet 28. november 2025 kl. 10.33.

Del artikkelen

kultur@klassekampen.no